găsi într'un șanț un cadavru de turc bine conservat și recunoscură numaĭ decât trăsurile luĭ Osman. Nefericitul june îșĭ împlinise promisiunea! O lacrămă generósă, eșită din pleópele iubiților fericițĭ, cădù pe fruntea luĭ ca o rouă menită d'a rĕcori sdrobitul luĭ suflet.

XX.

Incheiere.

După bătălia dela Călugărenĭ și Giurgiŭ mândria turcéscă sĕ maĭ domoli, căcĭ stéua lor începuse să păléscă; Sultanul maĭ trimise oștĭ, maĭ dete rĕsboiŭ cu Achilul Românieĭ, dar după ce vĕḑù că armatele sale eraŭ mereŭ învinse: la Vidin, la Nicopole, la Silistra și pe tot litoralul Dunăriĭ pe unde lucea sabia luĭ Mihaĭ, îșĭ înfrânse cerbicia și trimise la Tîrgoviște ambasadorĭ cu darurĭ scumpe și condițiunĭ fórte avantagióse, făcute ca putere cu putere, iar nu ca suzeran cu vasal, spre a obține o pace onorabilă. Mihaĭ primì propunerea și promise că sĕ va purta astfel cum sĕ vor purta și Turciĭ și încetà ostilitățile și repețitele atacurĭ peste Dunăre, fără însă a-șĭ licenția armata și fără a sĕ încrede mult în cuvêntul Turculuĭ.

Sinan Pașa după rușinósa învingere dela Giurgiŭ nu sĕ maĭ întórse în capitală, ci să retrase într'o insuliță din Archipelag unde nu rĕmase mult timp în viață; maĭ întêiŭ îșĭ vârsà focul pe Alexandru Vodă, care sĕ afla în tabĕra turcéscă, îl acusà de spion al Românilor, puse de-l îmbrăcà cu tóte podóbele domnescĭ și pe urmă ordonà să-l spânḑure într'o pădure din vecinătatea Rusciuculuĭ. Mihnea Vodă, care urmase tabĕra păgânilor cu aceleașĭ scopurĭ, deși sĕ lup-

tase bărbătesce alăturĭ cu inimiciĭ ţăriĭ şi religiuneĭ sale, deşi sĕ turcise şi sĕ lăpădase de religiunea şi naţionalitatea sa, deşi primise dela Sultanul propria sa cabaniţă şi propriul sĕŭ hanger şi rangul de paşe al Halepuluĭ, totuşĭ nu scăpă nicĭ el cu bine, ci fù esilat într'una din insulele Archipelaguluĭ unde murì în curênd timp.

Astfel aŭ perit aceştĭ doĭ fiĭ nedemnĭ aĭ patrieĭ ce i-a născut pentru ca să tradeze tóte sentimentele de ómenĭ şi tóte datoriile de Românĭ în interesul nesăţióseĭ lor poftirĭ de putere. Aşa aŭ perit şi aşa vor peri toţĭ carĭ fără temere şi ruşine sacrifică saŭ vor sacrifica scârbosuluĭ lor interes, esistenţa patrieĭ lor.

Nicĭ Dan Vistierul, nicĭ Miroslav logofĕtul, nicĭ boeriĭ, carĭ în taină conspiraŭ contra luĭ Mihaĭ, nicĭ măcar spionul şi trădătorul lor Ţicalidi, care a făcut în viaţa luĭ atâtea nelegiuirĭ, n'avură o sórtă bună; ceĭ dîntêiŭ fură prinşĭ într'o conspiraţie urḑită prin îndemnul luĭ Sigismund Batori şi Ieremia Movilă, Domnul Moldoveĭ, ca să detroneze şi să piarḑă pe Mihaĭ, şi judecaţĭ şi pedepsiţĭ după cuviinţă. Ţicalidi, după terminarea rĕsboiuluĭ rĕmase liber, primì dela Maria recompensa promisă şi nesăturându-sĕ cu baniĭ ce adunase prin atâtea fapte rele, intrige şi trădărĭ, voì să maĭ câştige şi alţĭ banĭ, dar îşĭ câştigà perire capuluĭ, fiind-că împreună cu Dan fù prins şi el ca spion şi mesager secret, între Belgrad şi Tîrgovişte şi fù spânḑurat alăturĭ cu Vistierul!

Pe când degetul luĭ D-ḑeŭ sĕ punea pe fruntea acestor făcĕtorĭ de rele şi esistenţa lor sĕ topia şi perea cu sunet; ceĭ ce făcuse bine, ceĭ ce-şĭ îndeplinise datoria către ţara lor, tră-

iaŭ în linisce și pacea sufletuluĭ. Mihaĭ își continuà misiunea ce-ĭ prescrise Provedința d'a da țăriĭ sale un renume și o glorie neperitóre pe câmpul luptelor, schimbând numaĭ operațiunile dela Dunăre la Carpațĭ și începênd a sĕ bate cu Unguriĭ, inimiciĭ naționalitățiĭ țăriĭ luĭ, după ce încetà d'a sĕ bate cu Turciĭ, inimiciĭ independențiĭ patrieĭ sale. Astă noŭă și gloriósă episodă va face obiectul uneĭ nouĭ descrierĭ.

Căpitaniĭ sĕĭ îl secundară cu demnitate în astă nouă Iliadă și-l făcù să sbóre din victorie în victorie, iar Mîrza și cu iubita luĭ, obținurà fără de voia lor dela Domn autorisarea d'a trăi în linisce și pace la moșia lor. Eĭ făcură astfel ca să împace și datoria lor către țară și promisiunea Domnéscă; o parte din an o petrecù împreună în tabĕră și o parte la moșióra luĭ Mîrza din vecinătatea Tîrgoviștei.

Cerul le dăruiră tóte fericirile casnice, între care și binecuvêntarea d'a muri în adêncĭ bĕtrânețe, încunjurațĭ de copiĭ și nepoțĭ, toțĭ voinicĭ, toțĭ bravĭ, toțĭ demnĭ de părințiĭ și moșiĭ lor. Radu, fratele Mariĭ nu sĕ căsători nicĭ odată, ci muri ca un brav pe câmpul lupteĭ, în bătălia dela Goroslĕŭ în Transilvania, unde sĕ înfrânse cu totul cerbicia și orgoliul al luĭ Sigismund Batori.